

FörFaros

En tidsbegränsad insats hos
samordningsförbundet Finsam Västerdalarna
under perioden 2010-02-01 till 2010-07-31.

Ritva Pettersson, samordnare
Stefan Eriksson, coach FörFaros

FörFaros

Bakgrund

Försäkringskassans regelverk för sjukersättning och sjukpenning förändrades 1 juli 2008, vilket har medfört att många personer har eller riskerar att ”utförsäkras”. Ett flertal av dessa personer skulle kunna ta del av Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens handlingsplanssamverkan (som i denna rapport benämns Faros), förutsatt att de har en dokumenterad arbetsförmåga på tio timmar. Vid 2009 års slut fanns ett tjugotal personer som stod i kö för att delta i Faros, men med dåvarande resursfördelning för Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans del såg man svårigheter att klara att hjälpa dessa människor i rimlig tid. För att kunna göra detta och därmed ”kapa” köerna till Faros, beslutade styrelsen i Finsam Västerdalarna att man under ett halvårs tid skulle ha en förberedande insats för dessa personer. Under denna insats skulle man göra en första prövning av arbetsförmågan för att se om personerna klarade tio timmars aktivitet per vecka, så att de sedan kunde övergå till Faros.

Samordnaren fick i uppdrag att, tillsammans med representanter från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, utforma ett lämpligt upplägg för hur denna insats skulle se ut. En arbetsgrupp bestående av Stefan Eriksson (coach Finsam), Marika Sundqvist (enhetschef Arbetsförmedlingen), Per-Erik Willemark (enhetschef Försäkringskassan), Eva Tranberg (rehabiliteringshandläggare Arbetsförmedlingen) och Liselotte Hesseborn (rehabiliteringshandläggare Arbetsförmedlingen) träffades och beslutade om lämpligt upplägg. Som ansvarig för insatsen utsågs Stefan Eriksson som jobbat som coach för Finsam Västerdalarna på 50 % sedan november 2008 (övriga 50 % hos Försäkringskassan) och som har god erfarenhet av vad som krävs för att kunna delta i Faros genom sin anställning hos Försäkringskassan. Därmed jobbade han alltså under ett halvårs tid 100 % för Finsam Västerdalarna.

Mål

Målet med insatsen var att förbereda deltagarna för ett deltagande i Faros. När detta var uppnått skulle personen i fråga avslutas i FörFaros och skrivas in i Faros.

Syfte

Att genom coaching i kombination med arbetsträning underlätta för personer att kunna delta i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens handlingsplanssamverkan, Faros. För att kunna delta i denna krävs en dokumenterad arbetsförmåga på minst tio timmar per vecka och tanken var att deltagarna genom denna förberedande insats skulle kunna nå detta mål tidigare än om de inte fått någon stöttning.

Metod

Lösningssinriktad coaching med helhetssyn på individen. Stöttning att hitta lämplig arbetsträningsplats med bibehållet samtalsstöd från coach under arbetsträningen. Coachen hade även regelbunden kontakt med representant på arbetsplatsen. Deltagarna erbjöds även att delta i friskvård och gruppverksamhet med Finsamteamets deltagare.

Urvalskriterier

Tidsbegränsad sjukersättning eller -penning, dock minst sex ersättningsmånader kvar vid start i FörFaros. Oklarhet om personen ifråga klarade en aktivitet på minst tio timmar per vecka. Personerna skulle dock bedömas ha kommit steget längre än Finsams deltagare vanligtvis gör när de startar där och klara av den sociala situationen med att ingå i en grupp, passa tider etc. Deltagarna skulle också av läkare bedömas vara friska nog att kunna delta i insatsen och dessutom själva vilja delta. Arbetsgruppen för FörFaros bedömde att antalet deltagare inte bör överstiga tio personer.

Beskrivning av insatsen och dess resultat

FörFaros var en tidsbegränsad insats under perioden 2010-02-01 till 2010-07-31 riktad till personer vars sjukersättning eller sjukpenning snart skulle upphöra. Det fanns nio personer som ansågs lämpliga enligt ovanstående urvalskriterier. Stefan Eriksson som höll i denna insats, började med ett kartläggningssamtal med varje deltagare och i samråd med denne letade han sedan fram lämplig arbetsträningsplats. Han träffade sedan deltagaren regelbundet under arbetsträningstiden för coachningssamtal enligt lösningsinriktad metod och uppföljning av arbetsträningen. De personer som så önskade fick också delta i Finsamteamets gruppverksamheter.

Av de nio deltagarna i insatsen var tre män och sex kvinnor, fyra av dem hade tidsbegränsad sjukersättning och fem hade sjukpenning. Sju av deltagarna hade psykiatriska diagnoser (fem kvinnor och två män), medan två var sjukskrivna på grund av somatiska besvär (hjärnblödning resp slagit i huvudet med efterföljande problem/smärtor).

En kvinna (f -47) har under tiden i FörFaros uppnått 12 timmars arbetsförmåga och har övergått till Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens handlingsplansamverkan, kallat Faros och enligt senaste medicinska underlaget som inkommit från läkare bedöms hon ha partiell arbetsförmåga.

En kvinna (f -50) som varit sjukskriven sedan 2004 och nu har halv permanent sjukersättning och halv tidsbegränsad sjukersättning, har under tiden i FörFaros deltagit i arbetsträning samt friskvård och gruppverksamhet med fokus på personlig utveckling (tillsammans med Finsamteamets deltagare). Hon har efter FörFaros övergått i social träning i Lima kyrka och väntas börja i Faros längre fram, med målet att bli halvt arbetsför i ett mycket anpassat arbete.

En kvinna (f -52) som varit sjukskriven sedan 2003 har enbart deltagit i friskvård och social träning via Finsamteamet, ej i arbetsträning, då det visade sig att hon inte var mogen för det vid start i FörFaros. Utvecklingen under tiden i FörFaros/Finsamteamets verksamhet upplevs dock som väldigt positiv av alla involverade parter, så kvinnan har sedan övergått till Faros ändå, utan att ha varit i arbetsträning under insatsen.

En kvinna (f -59) som varit sjukskriven sedan augusti 2008 har arbetstränat i kombination med gruppverksamhet med inriktning på personlig utveckling via Finsam. Hon har efter FörFaros avslut övergått till Faros med målet att bli helt arbetsför.

En man (f -63) som varit sjukskriven sedan 2003 och har sjukersättning t o m hösten 2011 har varit i arbetsträning ca tio timmar per vecka under tiden i FörFaros, men bedöms vara i behov av mer omfattande stöd än vad som kan ges i Faros och kommer därför att övergå till Finsamteamets verksamhet i stället för till Faros.

En kvinna (f -66) med sjukpenning sedan februari 2009 med både fysiska och psykiska besvär, har under tiden i FörFaros uppnått erforderlig arbetsförmåga för att kunna delta i Faros och har därför övergått till detta vid denna insats slut. Målet för henne är att bli helt arbetsför.

En kvinna (f -68) med hel sjukersättning sedan 2002 har deltagit i friskvård och social praktik och har uppnått tio timmars aktivitet per vecka. Hon bedöms ej vara redo för Faros än, utan kommer i stället att övergå till Finsamteamets verksamhet med målet att kunna delta i Faros längre fram.

En man (f -74) som varit sjukskriven sedan juli 2009 har under tiden i FörFaros uppnått hel arbetsförmåga och kommer därför varken att delta i Finsamteamets verksamhet eller Faros. Han kommer dock att få vidare stöttning från Arbetsförmedlingen när det gäller att hitta en helårslösning när det gäller arbete.

En man (f -78) som varit sjukskriven sedan augusti 2009 har under tiden i FörFaros uppnått 20 timmars arbetsförmåga per vecka i anpassad arbetsträning och är nu inskriven i Faros med målet att bli helt arbetsför.

Sammanfattning och slutsatser

Fem personer av nio har uppnått målet att kunna delta i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens handlingsplansamverkan, kallat Faros, och ytterligare en person förväntas övergå till Faros längre fram (deltar f n i social träning i Lima kyrka). En person har uppnått hel arbetsförmåga och behöver därför bara stöd från Arbetsförmedlingen fortsättningsvis, för att kunna hitta en helårslösning när det gäller arbete (har säsongsjobbat). Två personer behöver mer stöd än Faros kan erbjuda och har därför i stället övergått till Finsamteamets verksamhet. När det gäller de sistnämnda ser vi i Finsam vinningen i att de "hamnar rätt" och får det stöd de behöver, i stället för att man forcerar över till Faros med risk för bakslag.

Vi upplever att några av orsakerna till de goda resultaten är dels att man samverkat kring personerna på ett bra sätt, dels att man kunnat kombinera lösningsinriktad metod och arbetsträning på arbetsplatser som stämmer med personens intressen och förutsättningar, med den verksamhet som Finsamteamet bedriver, d v s friskvård, social rehabilitering och s k Steg 2-grupp med fokus på personlig utveckling. För dem som inte redan bedriver någon friskvård på egen hand, inte har ett rikt socialt liv och dessutom svag självkänsla efter att stått utanför arbetsmarknaden har Finsamteamets verksamhet varit av stor vikt för deltagarna för att komma vidare i sin rehabiliteringsprocess.